

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 18/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. januára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Albínom Lanczom, Mierová 1435/33, Galanta, vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1 a čl. 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Galanta – Obvodného oddelenia Policajného zboru Galanta vo veci vedenej pod ČVS: ORP-177/GA-GA-2018 a jeho príkazom na prehliadku tela a obdobné úkony z 11. októbra 2018, ako aj bližšie neoznačeným telefonickým súhlasom prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta s príkazom na prehliadku tela a obdobné úkony z 11. októbra 2018 vo veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Galanta – Obvodným oddelením Policajného zboru Galanta pod ČVS: ORP-177/GA-GA-2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2018 elektronicky doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Albínom Lanczom, Mierová 1435/33, Galanta, vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1 a čl. 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Galanta – Obvodného oddelenia Policajného zboru Galanta (ďalej len „policajný orgán“) vo veci vedenej pod ČVS: ORP-177/GA-GA-2018 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho príkazom na prehliadku tela a obdobné úkony z 11. októbra 2018 (ďalej aj „napadnutý príkaz“), ako aj bližšie neoznačeným telefonickým súhlasom prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta (ďalej prokurátor okresnej prokuratúry“) s príkazom na prehliadku tela a obdobné úkony z 11. októbra 2018 vo veci vedenej policajným orgánom pod ČVS: ORP-177/GA-GA-2018.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol opakovane predvolávaný policajným orgánom ako svedok v rámci napadnutého trestného konania, s ktorým podľa svojho tvrdenia nemal žiadnu preukázanú spojitosť. Zo sťažnosti sa dá vyvodiť, že požiadal o preskúmanie postupu policajného orgánu okresnú prokuratúru. Prokurátor okresnej prokuratúry však v reakcii na túto žiadosť podľa sťažovateľa v bližšie neoznačenom upovedomení *„žiadnym spôsobom nereagoval na nami precizované momenty skutkového a právneho stavu vylučujúce...“* opodstatnenosť jeho predvolávania ako svedka v trestnej veci. *„Odôvodnenie prokurátora spočívalo v údajnej potrebe odstrániť určité rozpory vo výpovediach. Odhliadnuc od skutočnosti, že takéto strohé odôvodnenie je arbitrárne, možno ho hodnotiť aj ako účelové a tendenčné. V danom prípade totiž objektívne neexistujú žiadne rozpory vo výpovediach, a preto nemôže byť daný ani tento dôvod na neoprávnený zásah do práv osoby... v podobe opakovaného výsluchu bez zákonného opodstatnenia.“*

Sťažovateľ argumentuje, že *„Uvedený prieskum prokurátora nemohol dospieť k iným záverom, keďže prokurátor preskúmavajúci postup polície ako dozorujúci prokurátor sám*

vydal záväzný pokyn k realizácii daného úkonu, ktorý potom de facto preskúmaval, čo vyplýva z obsahu vydaného upovedomenia.“.

Podľa sťažovateľa z jeho výpovede ako svedka pred začatím trestného stíhania vyplynulo, že „... nemohol vnímať vlastnými zmyslami žiadne skutočnosti relevantné pre rozhodnutie o danej veci, nakoľko bol v čase spáchania skutku na inom mieste“. Sťažovateľ tvrdí, že o preskúmanom skutku nemal „ani nepriame, prípadne sprostredkované vedomosti“, čo podľa jeho tvrdenia „následne jednoznačne v rámci svojich výpovedí potvrdili všetci svedkovia ([REDAKOVANÉ]) ako aj všetci obvinení [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorí zhodne potvrdili“, že sťažovateľ sa v čase skutku na mieste jeho spáchania nenachádzal. „Hodnovernosť takto ustáleného skutkového stavu je posilnená aj výpoveďou obvineného [REDAKOVANÉ] ktorý mal byť v zmysle kamerového záznamu... napadnutý (sťažovateľom, pozn.)... čo však vylúčil pri realizovanej konfrontácii...“

Sťažovateľ tvrdí, že v dôsledku úkonov vykonaných policajným orgánom „došlo k jednoznačnému vylúčeniu... (sťažovateľa, pozn.) z okruhu možných účastníkov daného incidentu“. Napriek tomu však „v rámci... nastrojeného predvolania na výsluch svedka došlo popri realizácii... nezákonného úkonu vo forme výsluchu aj k prijatiu príkazu na prehliadku tela, ktorý musel ako svedok strpieť, a ktorý predstavoval ďalší nezákonný zásah do jeho osobných a osobnostných práv“. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ považuje napadnutý príkaz vydaný policajným orgánom po predchádzajúcom telefonickom súhlase prokurátora okresnej prokuratúry za nezákonný a porušujúci jeho ústavou garantované základné práva.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o nej rozhodol nálezom tak, žeby „... zrušil predmetný Príkaz a označil konanie jemu predchádzajúce v podobe opakovaného predvolávania sťažovateľa za nezákonné, a súčasne aby určil porušenie vyššie precizovaných práv sťažovateľa uvedenými úkonmi a rozhodnutiami porušovateľa.

Samotné rozhodnutie by preto malo konštatovať, že základné práva sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 3 a ďalších Ústavy Slovenskej republiky

príkazom na prehliadku tela a obdobné úkony Obvodného oddelenia PZ v Galante so súhlasom Okresnej prokuratúry v Galante v konaní so sp. zn. ČVS: ORP-177-GA-GA-2018 74/2016 z 11. 10. 2018 porušené boli.

Príkaz na prehliadku tela a obdobné úkony Obvodného oddelenia PZ v Galante so súhlasom Okresnej prokuratúry v Galante v konaní so sp. zn. ČVS: ORP-177/GA-GA-2018 74/2016 z 11. 10. 2018 sa zrušuje.

Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu v lehote dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“.

II.

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti si ústavný súd vyžiadal od policajného orgánu zápisnice o prehliadke tela ČVS: ORP-177/GA-GA-2018 z 11. októbra 2018, z ktorej vyplýva, že uvedeného dňa o 11.15 h bol podľa § 155 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľ vyzvaný podrobiť sa prehliadke tela z dôvodu vyhotovenia obrazového záznamu jeho osoby na účel vykonávania procesných úkonov vo vyšetrovacom spise vedenom v napadnutom konaní. Po poučení podľa § 155 ods. 3 Trestného poriadku o povinnosti podrobiť sa prehliadke tela a po upozornení na možnosť uloženia poriadkovej pokuty podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľ uviedol, že sa úkonu nepodrobí dobrovoľne, keďže uvedené ustanovenie sa nevzťahuje na svedka. Úkon strpí na základe príkazu, „*ale spolu s právnym zástupcom JUDr. Albinom Lanczom...*“. V závere zápisnice sa konštatuje, že sťažovateľ sa napriek výzve dobrovoľne úkonu nepodrobil. Preto bol vydaný príkaz na prehliadku tela s telefonickým súhlasom prokurátora okresnej prokuratúry, ktorý ho udelil 11. októbra 2018 o 10.45 h.

Ústavný súd preskúmal tiež sťažovateľom predloženú fotokópiu napadnutého príkazu, ktorý vydal policajný orgán s poukazom na § 155 ods. 3 a 4 Trestného poriadku na účel vyhotovenia fotodokumentácie sťažovateľa potrebnej pre vykonanie ďalších procesných úkonov v napadnutom konaní. V odôvodnení napadnutého príkazu sa uvádza, že vo veci ide o podozrenie z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pričom „... *V priebehu objasňovania bol dňa 20. 09. 2018 v zmysle § 92 Trestného*

poriadku prevzatý do vyšetrovania kamerový záznam z ČS [REDAKOVANÉ] v meste Galanta, na základe ktorého vykonanými previerkami príslušníkmi Policajného zboru ako i na základe osobnej znalosti bolo zistené, že na kamerovom zázname v žltej bunde a na fotografii z kamerového záznamu pod číslom 34 by sa mal nachádzať svedok [REDAKOVANÉ]. Na základe tejto skutočnosti je potrebné vydať príkaz na prehliadku tela v zmysle § 155 ods. 4 Trestného poriadku pretože sa osoba [REDAKOVANÉ] odmietla dobrovoľne podrobiť prehliadke tela v zmysle § 155 ods. 3 Trestného poriadku a preto som po predchádzajúcom súhlase prokurátora Okresnej prokuratúry v Galante, [REDAKOVANÉ] udelenom dňa 11. 10. 2018 o 1:45 hod (správne ide o čas 10.45 h, pozn.) rozhodol tak ako je uvedené v tomto príkaze na prehliadku tela v zmysle § 155 ods. 4 Trestného poriadku.“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene ako aj návrhy zjavne

neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu

k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Napriek skutočnosti, že sťažovateľ je v posudzovanej veci zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, je petit jeho sťažnosti formulovaný ťažkopádne a nejasne. Z jeho textu (citovaného v časti I tohto uznesenia) sa dá vyvodiť, že sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 19 ods. 3 ústavy postupom policajného orgánu v napadnutom konaní a jeho napadnutým príkazom, ako aj bližšie neoznačeným telefonickým súhlasom prokurátora okresnej prokuratúry s napadnutým príkazom.

Z odôvodnenia sťažnosti sa dá vyvodiť, že sťažovateľ v predmetnej veci požiadal o preskúmanie postupu policajného orgánu v napadnutom konaní orgány okresnej prokuratúry. Zo sťažnosti tiež vyplýva, že na žiadosť sťažovateľa reagovala okresná prokuratúra bližšie neoznačeným upovedomením, proti ktorému sťažovateľ formuluje v sťažnosti výhrady (*„Prokurátor následne vo svojom upovedomení o výsledku preskúmania postupu policajta žiadnym spôsobom nereagoval na nami precizované momenty skutkového a právneho stavu...“*), avšak fotokópiu tohto upovedomenia okresnej prokuratúry ústavnému súdu nepredložil a ani nenamieta porušenie svojich ústavou garantovaných práv týmto upovedomením. Za týchto okolností ústavný súd mohol preskúmať sťažnosť len v rozsahu vymedzenom v záhlaví tohto uznesenia.

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že nielen petit sťažnosti, ale aj jej odôvodnenie je formulované nezrozumiteľne a nedostatočne. Z jeho obsahu totiž nemožno identifikovať, v akom štádiu sa nachádza napadnuté konanie, či sa po vykonaní napadnutého príkazu zmenilo právne postavenie sťažovateľa, aké opravné prostriedky boli v napadnutom konaní stranami trestného konania uplatnené a s akým výsledkom.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia významné procesné dôsledky. Je totiž základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal

skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Subjektívny názor sťažovateľa o porušení ním označených práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie. Ak sťažnosť sťažovateľa neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 359/08). Taký rozsah nedostatkov v zákonom predpísaných náležitostiach, aký vyplýva zo sťažnosti sťažovateľa, ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (m. m. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 223/2014).

Z uvedeného vyplýva, že v posudzovanej veci existujú dôvody na odmietnutie sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Ústavný súd však považuje za potrebné poukázať aj na ďalšie nedostatky sťažnosti zakladajúce aj iné dôvody na jej odmietnutie už pri jej predbežnom prerokovaní.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal

popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) ak nie je ďalej ustanovené inak, nadriadený prokurátor je oprávnený

a) vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh,

b) vykonať úkony podriadeného prokurátora alebo rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor.

Podľa § 17 ods. 2 písm. a) zákona o prokuratúre v znení neskorších predpisov prokurátor najmä... vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní.

Podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

Podľa § 230 ods. 2 písm. b) a e) Trestného poriadku pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený...

b) vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje, ...

e) zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami... ak rozhodnutie policajta nahradil vlastným rozhodnutím inak, než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, rovnako ako proti rozhodnutiu policajta.

Z citovaných ustanovení zákona o prokuratúre a Trestného poriadku vyplýva, že sťažovateľ bol oprávnený domáhať sa preskúmania postupu policajného orgánu

v napadnutom konaní, ako aj napadnutého príkazu žiadosťou (podaním) adresovanou okresnej prokuratúre, príp. jej nadriadenej krajskej prokuratúre. Rovnako sa sťažovateľ mohol žiadosťou adresovanou okresnému prokurátorovi, resp. nadriadenej prokuratúre domáhať preskúmania zákonnosti telefonického súhlasu prokurátora okresnej prokuratúry s napadnutým príkazom z 11. októbra 2018.

Žiadosť o preskúmanie postupu policajného orgánu v napadnutom konaní a jeho napadnutého príkazu je oprávnený a aj povinný preskúmať príslušný orgán prokuratúry (vrátane nadriadeného orgánu prokuratúry), čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Rovnako je vylúčená právomoc ústavného súdu preskúmať zákonnosť telefonického súhlasu prokurátora okresnej prokuratúry s napadnutým príkazom policajného orgánu z 11. októbra 2018, keďže toto oprávnenie patrí do právomoci nadriadeného orgánu prokuratúry.

Zo sťažnosti nemožno jednoznačne ustáliť, či sťažovateľ opravné prostriedky proti napadnutému postupu a napadnutému príkazu policajného orgánu, ako aj telefonickému súhlasu prokurátora okresnej prokuratúry s napadnutým príkazom uplatnil. Je však zjavné, že aj v prípade, ak sťažovateľ tieto opravné prostriedky uplatnil, tak v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu porušenie svojich ústavou garantovaných základných práv rozhodnutiami príslušných orgánov prokuratúry o ním uplatnených opravných prostriedkoch nenamieta, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti ako neprípustnej.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, ako aj z dôvodu nedostatku svojej právomoci, a tiež z dôvodu jej neprípustnosti.

Nad rámec odôvodnenia tejto sťažnosti ústavný súd v považuje za vhodné poukázať na príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp. zn. IV/1 Spr 225/17/1000-6 z 12. mája 2017 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v trestnom konaní, ktorý je aplikovateľný na postup orgánov prokuratúry pri vybavovaní

opravných prostriedkov podľa zákona o prokuratúre a Trestného poriadku, ktoré mohol a mal sťažovateľ v predmetnej veci uplatniť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2019